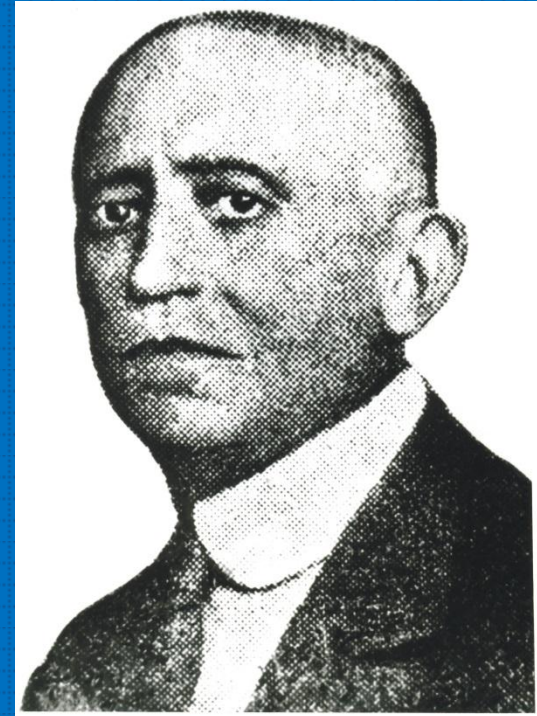

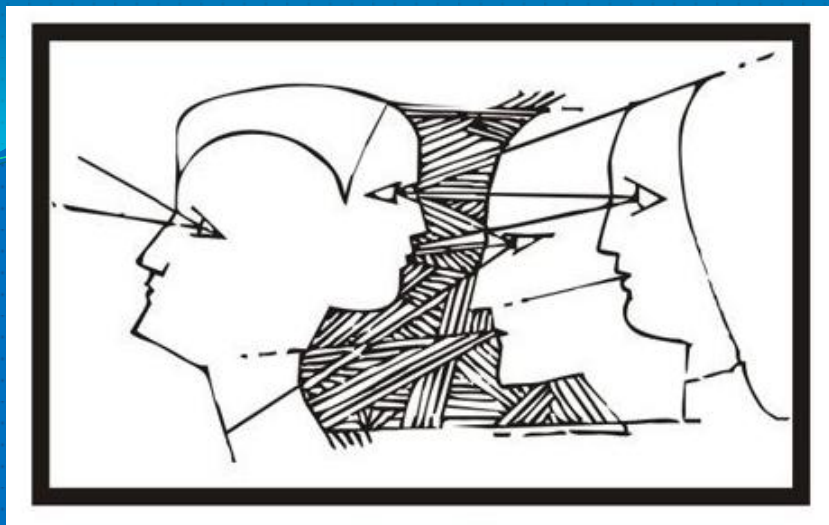
ASTRONOMUL NICOLAE DONICI

ENIGME DESCIFRATE

Magda Stancu

1874-1960

Institutul pt. **S**tudii **T**ransdisciplinare
în **Ș**tiință, **S**piritualitate, **S**ocietate

www.it4s.ro

MULȚUMIRI

Familiei:

Zoe Donici (†)

Maria Roemmich-Brunswig

România:

ing. Gh. Teodoreanu

R. Moldova:

Iurie Colesnic, Ion Holban, Alexandru Roman, Veaceslav Ursachi

R. Ucraina:

Sergei Andreevskii

enigme descifrate

Neamul Doniceștilor

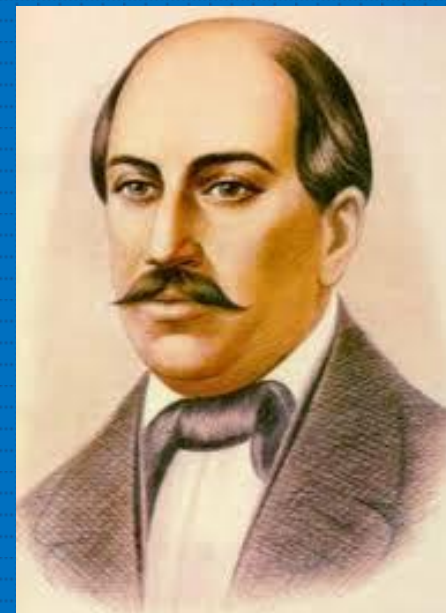
Familia DONICI: secolul al XVII-lea.
mari logofeți; diverse servicii la Divan.

Ex: **Nicoară Donici**, pârcălab de Orhei (1607)

Fiul său, **Andronache** (1750?-1829),
remarcabil jurist:

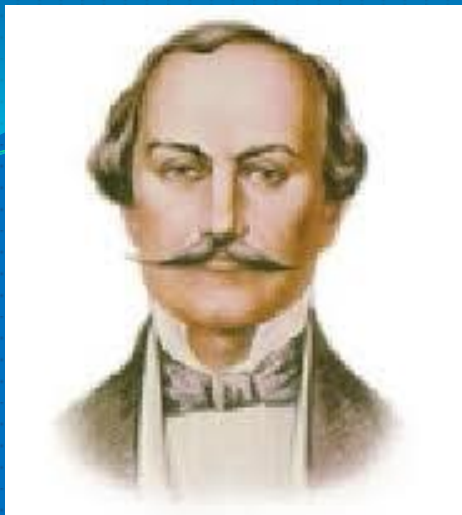
Codul Calimachi, Constituția de la 1822.

Manualul lui Donici (Codul lui Donici)

Negruzzi:

"Dacă ai vreo judecată,
Mergi la Donici de te-arată,
Căci el până și'n pilaf
Va găsi vreun paragraf."

Fabulistul **Alecu Donici** (1806-1865)
frate cu bunicul

- **Panait Donici** (1825-1905)
 - ministru al lucrărilor publice 1859-1868,
comandantul primului batalion de geniu 1859-1862
- **Matei Donici** (1847-1921) -
General al armatei ruse,
războiul ruso-japonez din 1904-1905
și la I război mondial
- **Alexandru Donici** (1886-1936)
Antropolog

astronomul

NICOLAE N. DONICI

1874

N. 1/13 sep,
Petricani (Chişinău)

Botezat 22 sep.
Bis. Sf. Haralambie (Chişinău)

1882, moare mama sa (35 ani)
Limonia Macri (Melania),
descendentă a Cantacuzinilor

Moşia de la Petricani va fi

pierdută odată cu sinuciderea tatălui **Nicolae A. Donici (1878)**
Va fi crescut de sora mamei, **Elena Nikolaevna Lisakovskaya**

Sculptor: **A. Bernardazzi**

comună a Criulenilor,
77 km de Chișinău

98,93% români

Dubăsari =
podul de dubase sau luntri
pt. traversarea Nistrului,
din traverse din stejar (**дуб**).

Biserica „**Sf. Arhanghel Mihail**” Dubăsarii Vechi,
ctitor **Nicolae Macri**, bunicul matern

1893

Liceul Richelieu
Odessa

Lecții de canto cu Constantin C. Romanov (rudă)

1897

Одесса.—Odessa. № 99.
Университетъ. Физико-химическій отдѣлъ.
L'université. La section physico-chimique.

Facultatea de matematică și fizică
Universitatea Novorossiysk

1897

St. Petersburg,
Academia Imperială de Științe

Летний дворец Императорской Академии Наук
Венерана димы члороу кауоу
Vue du Palais d'Été de Sa Majesté
Imperiale du côté du Nord

Responsabilități administrative în Consiliul de stat:
Subsecretar de stat în Consiliul imperial Rus

Șambelan la curtea Țarului Nicolae al II-lea

1897

Société Astronomique de France

nr. 1787 (Nicolas Donitch)

1897: Odessa (Rusia)

1910: Grigoriopol (Herson)

ASTRONOMISCHE NACHRICHTEN

begründet von

H. C. Schumacher.

Unter Mitwirkung des Vorstandes der Astronomischen Gesellschaft

herausgegeben von

Professor Dr. H. Kreutz.

1898

Odessa, 1898 April 27.

Ueber das Spectrum des Meteoriten von Grossliebenthal.

Band 147

enthaltend die Nummern 3505-3528.

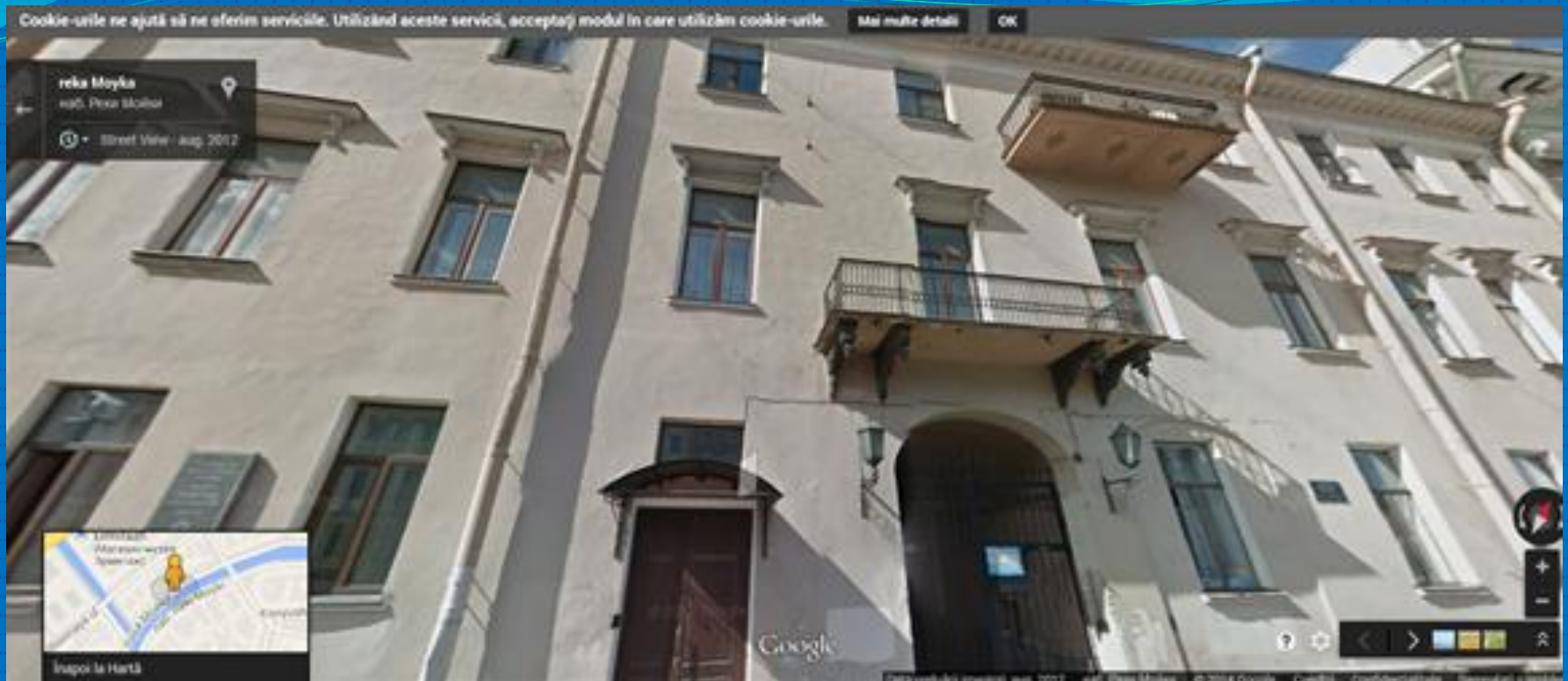
Juli 1898 bis November 1898.

Mit 2 Tafeln.

Kiel 1898.

Druck von C. Schaldt

N. Donitch.

Splaiul Moica 25, St. Petersburg :
laborator de astrofizică

Recordman
în observarea

ECLIPSELOR

1898

3 iulie

Odessa:

I-a eclipsă
(parțială de Lună)

DONITCH (N.). — UEBER DIE VERGROESSERUNG DES RADIUS DES ERDSCHATTENS
BEI MONDFINSTERNISSEN. (*Astr. Nachr.*, n° 3601.) Kiel, 1899.

1900

31 martie

Își revendică statutul juridic de

NOBIL,

pierdut de bunicul său,

în urma perioadei când activase la Suceava, în 1839/40

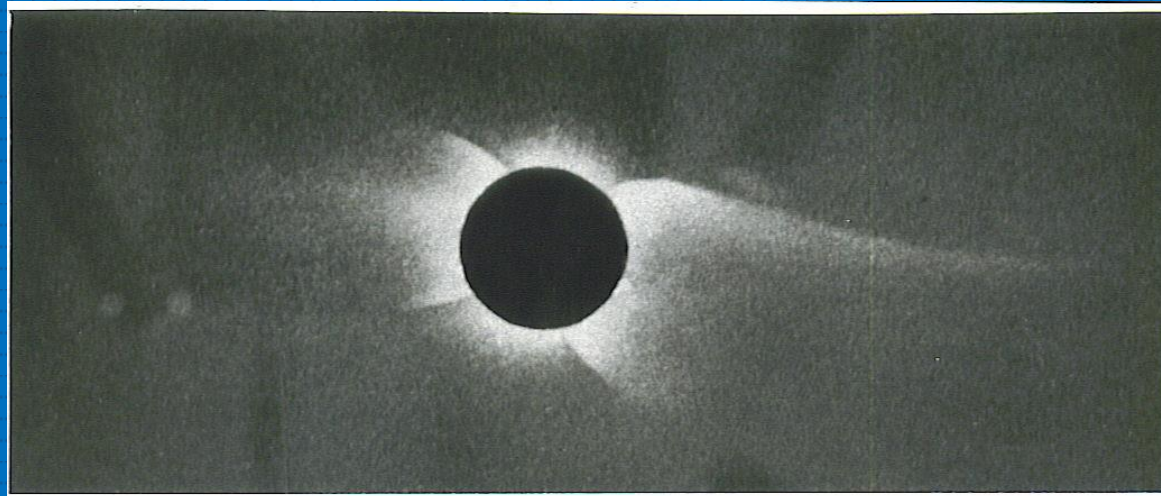
(președinte al Judecătoriei județene din Suceava și chiar vel-spătar,
=> dublă încălcare a regimului de frontieră)

1900

28 mai
Prima TSE

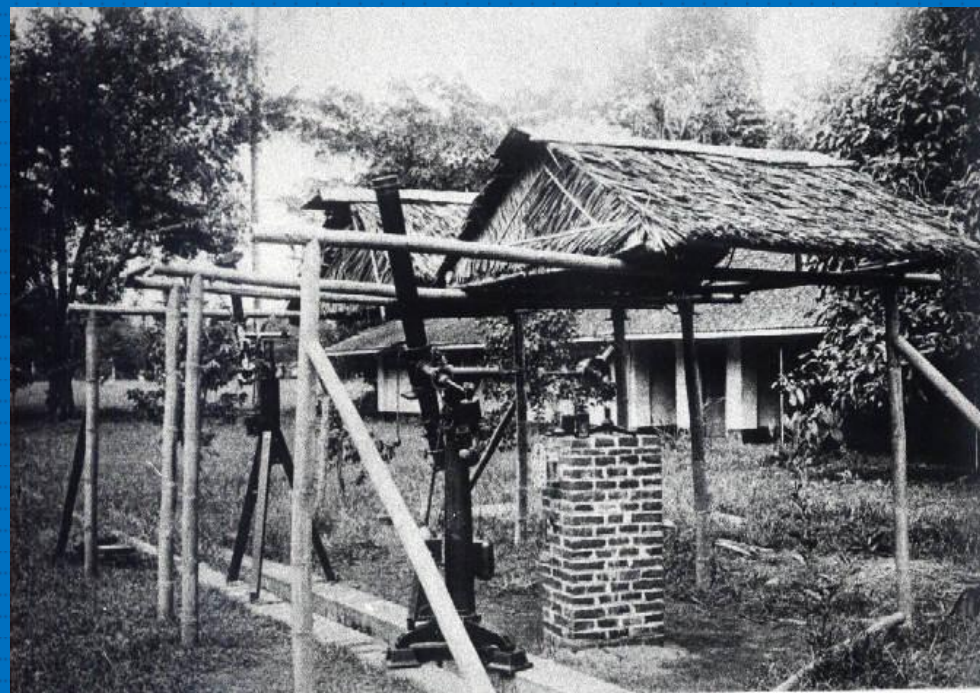
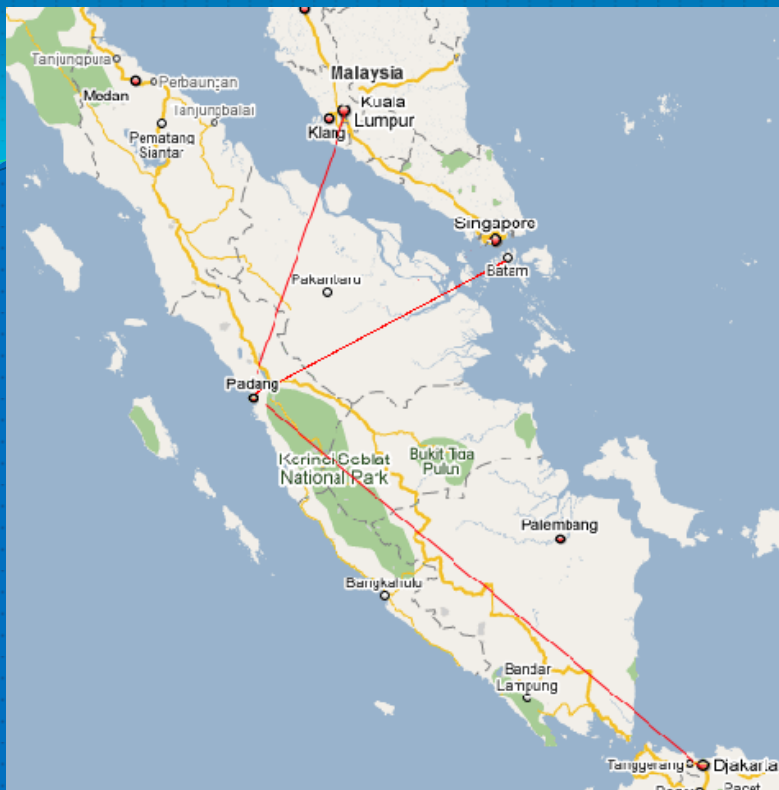
Elche, Spania

1901

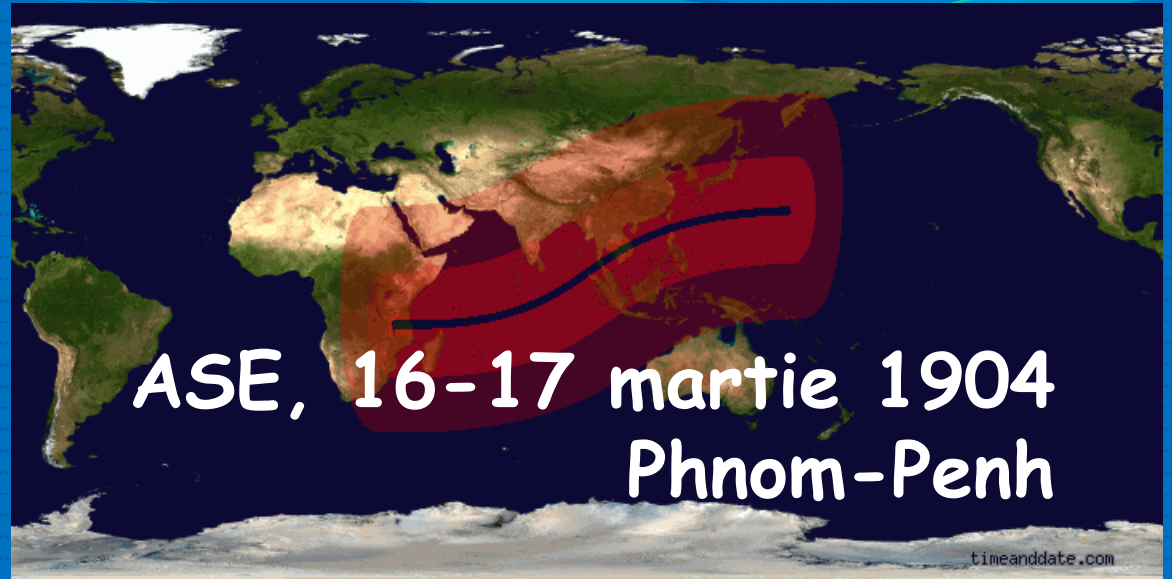
17-18 mai

TSE, Padang, Sumatra

1901 - 1906 membru al Academiei Imperiale din St. Petersburg

1904

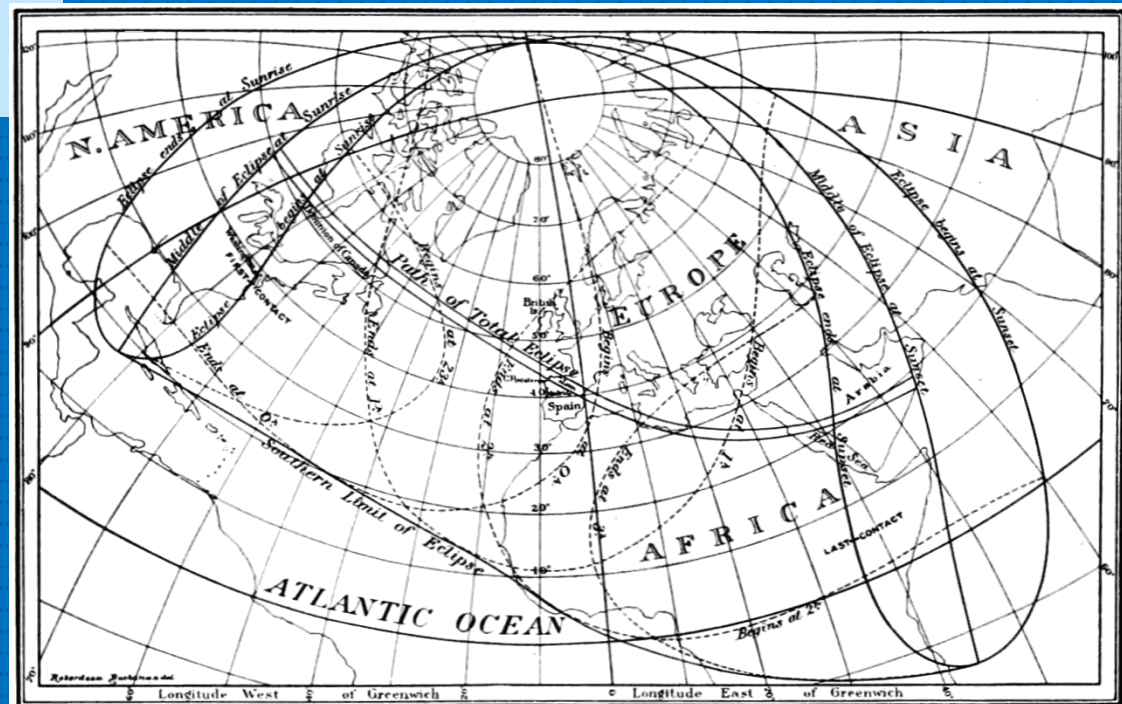

1905

TSE: 29-30 august

Donici, baronul von Pahlen
Alcalá de Chivert, Spania

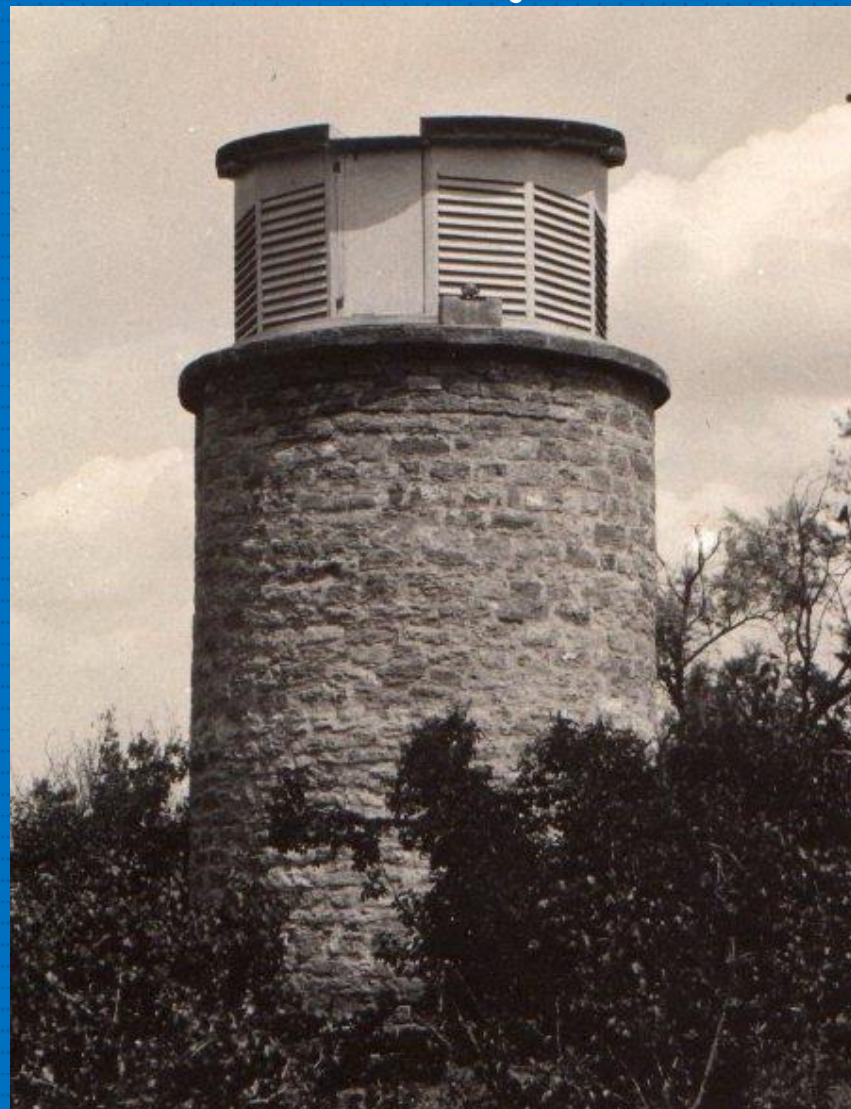
Baikov, Oculici: Assuan

1908

Observator astronomic, fondat 1908

Dubăsarii Vechi

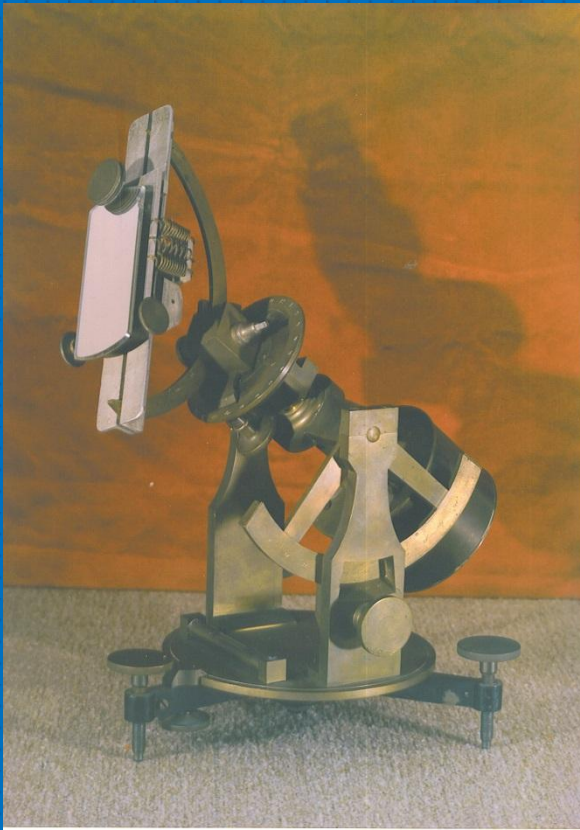

Observatorul din București

Spectroheliograf,
concepție și schițe proprii, realizat la Pulkovo;

Cel mai performant din cele **7** existente atunci în lume.

Siderostat polar (Meudon)

1909

SPECTROSCOPIE ASTRONOMIQUE

PAR P. SALET

ASTRONOME
A L' OBSERVATOIRE DE PARIS

Pag. 113

1910

THE SOLAR CONFERENCE & COOPERATION IN STELLAR SPECTROSCOPY

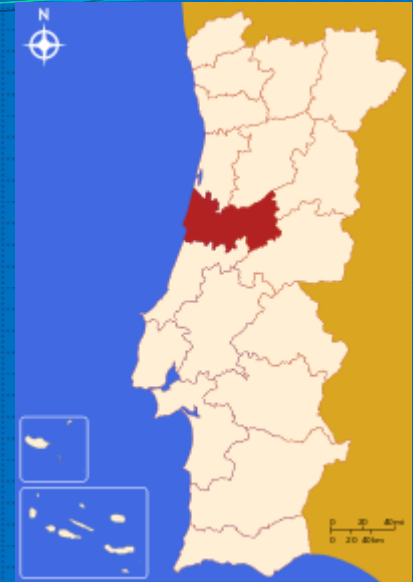
Pasadena, California, Mt. Wilson, SUA

1912

Coimbra

membru **Institutul Coimbra**,
ca urmare a contactelor sale cu

Francisco da Costa Lobo ,
astronom portughez, director al
Obs. Astr. Univ. Coimbra.

1912

Academia Imperială =>
observarea CSE din **16-17 aprilie**, împreună cu
baronul von der Pahlen, **OVAR, Portugalia.**

Donici **înrolat în Armata Țaristă** => pregătirile întârziate.
Raportul asupra expediției prezentat la Academie de
A.A. Beloposky (**9 mai 1917**) în absența celor doi, aflați încă înrolați.

1913 membru al *Uniunii Internaționale pentru Studii Solare*,
predecesoare a UAI (din 1901)

A 5-a conferință : BONN (30 iulie - 5 august)

1914

Membru **Astronomische Gesellschaft**
(Kammerjunker am Hofe des Kaisers von Rußland in St. Petersburg)

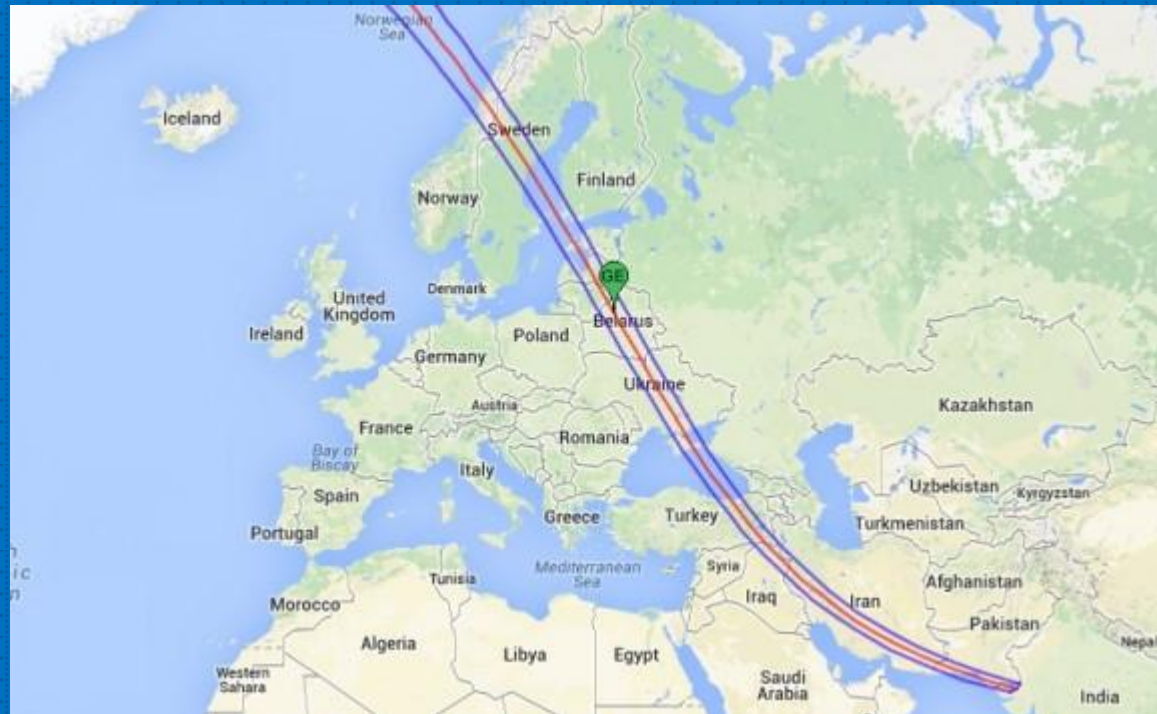
Reuniunea Societății la St. Petersburg (26-29 aug)

1914

8/21 august
TSE

Misiunea organizată de Academia Imperială, condusă de Donici, trebuia să meargă în orașul **Feodosiya** de pe coasta sudică a Crimeei. Însoțitori: L. Oculici & baronul E. von der Pahlen.

1917

Februarie: părăsește Imperiul

1920

Refugiați din Odessa fugind din
calea Armatei Roșii, ian. 1920

“în dezordinea evacuării orașului Odessa
de către bolșevici”,
a lăsat instrumente, cărți, tot.

1917-1923

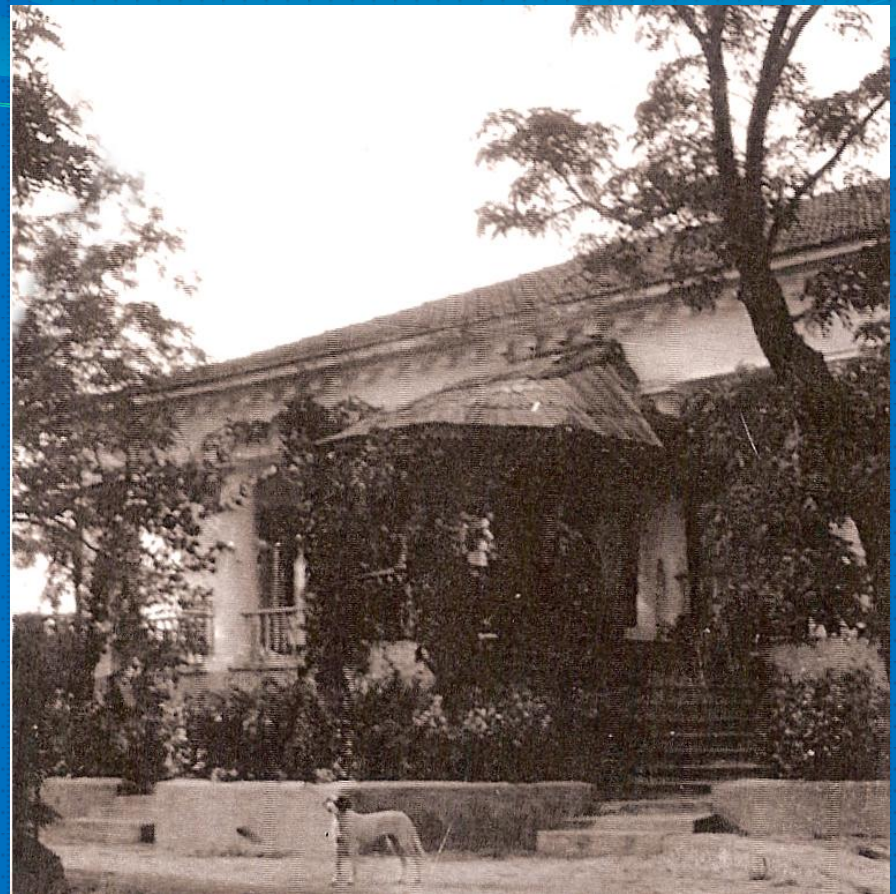
Astronomi ruși în timpul războiului civil rus

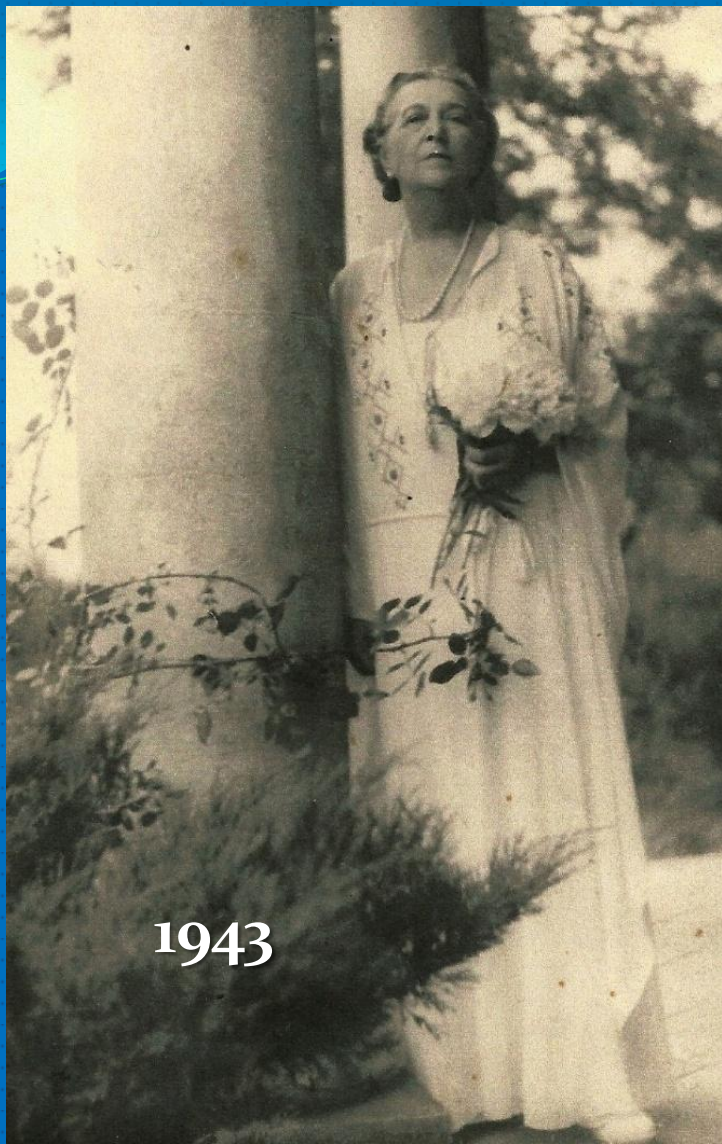
1920-1940

Dubăsarii Vechi

După Primul Război Mondial,
regele Ferdinand
împroprietărește țăranii săraci,
expropriind pe marii moșieri ai Moldovei.

Donici (cca 3000 ha)
exceptat de la expropriere,
pentru a-și putea continua fără griji materiale studiile.

1943

Soția Maria
(Witmore Perks)
(Maria Genrichovna)

MARIA

Olga Dunin

(1901, Odessa - 1979, Buenos Aires)

Alexander Dunin

(Odessa, Bucuresti)

Olga Dunin c. Alexander Roemmich,

||
V

Maria (Mucka) Brunswig

**Maria Roemmich-Brunswig
(Mucka, n. 1931)**

ing. Gh. Teodoreanu

Registrul monumentelor
R. Moldova ocrotite de stat

299

Hotel Londra, Chişinău

History of the IAU

The Birth and First Half-Century
of the International Astronomical Union

Adriaan Blaauw

This book describes the birth and early development of the International Astronomical Union, the world-wide union of professional astronomers, which over the past 75 years has played an important role in the development of astronomy. However, much attention is also paid to the Union's successful bridging of political controversies and maintaining the ties between astronomers in times of war or heavy political tension. The book is therefore of interest not only to astronomers - professional as well as amateurs - but also to students of the history of modern science in general. The author (born 1914), who published earlier a study of the history of the European Southern Observatory, is an emeritus professor of astronomy at the Universities of Groningen and Leiden. He has witnessed the development of the Union over the past 55 years, and was its President from 1976 to 1979.

A. Blaauw
History of the IAU

History of the IAU

The Birth and First Half-Century
of the International Astronomical Union

Adriaan Blaauw

KLUWER ACADEMIC PUBLISHERS

International Astronomical Union

Kluwer Academic Publishers

HET WEER

Hoog zomercijfer

2

nensen

ot grote korreligheid op asfoto trekt de aandacht impel lijstje data die sariere beschrijven van Ni- ci. Van zijn geboorte in et Russische, maar Roe- Bessarabië (nu Molda- n eerste wetenschappelij- tie, zijn eerste aanschaf- kundige instrumenten, zijn verdwijning in Parijs. an de poster blijkt geen resultaat, maar een op- weet wanneer en waar- torven is? Zijn laatst be- s: Rue de Bièvre, Fonte- ses, Parijs.

„Hoe hij eruit zag weet een paar maanden. Toen et *Bulletin d'Astronomie* offoto van een weten- ke bijeenkomst, met net- en erbij, en daar stond hij als je eenmaal weet hoe et, herken je hem op veel s, want hij was in interna- tenschappelijke kringen f.”

henië op een vooraan- ronoom kan bogen, een poral in het waarnemen erduisteringen, is het land eels vergeten. Stavinski, „Misschien weet je iets schiedenis van mijn land? ge tijd maar één weten- in Roemenië: *madame* ,”

mmunistische regering de tenis van Donici niet eer- logisch te begrijpen, want schoolvoorbeeld van het e amateurs dat in de ne- eeuw de ruggegraat van enschappelijk onderzoek Zoon uit een familie van en, actief in de gestudeer- an, Sint Petersburg. „Maar ooit in het Russisch gepu- terwijl dat toen toch niet n was”, zegt Stavinski. r mij dat hij een Roemeen- was.”

eval was hij de oude orde n: toen de oktoberrevolu-

tie uitbrak week hij uit naar zijn landgoed in Bessarabië, waar hij een sterrewacht opzette. Bij de komst van de bolsjewieken verhuisde hij naar Boekarest. En toen na de twee- de wereldoorlog ook daar de rode vlag werd gehezen ging hij naar Parijs, ook al was hij toen al zeventig. Hij bleef actief in sterrenkundige kringen, maar na 1955 verdwijnt hij uit de annalen. Is hij naar Zuid-Ame- rika verhuisd, zoals de zoon van een Franse collega zich herinnert, om bij zijn stiefzoon zijn laatste jaren rustig door te brengen? Dat wordt moeilijk zoeken, want die stiefzoon heet dus geen Donici en de bejaarde bewoners van het vroegere land- goed noemden hem vroeger op zijn Russisch gewoon bij zijn voor- en vadersnaam: Aleksandr Aleksandro- vitsj. Stavinski hoopt nu maar dat in Roemeens-orthodoxe archieven in Argentinië of Peru de begrafenis van een Donici is geregistreerd. „Maar ik vind nog elke maand nieu- we sporen, artikelen, foto's. Het voelt als een Agatha Christie: het spoor is nog warm!”

Als het levensverhaal van Donici vol- tooid is, moet Roemenië het ken- nen. En wat voor gelegenheid is beter dan een totale zonsverduiste- ring? „In 1999 komt er een, en de strook waarin de zon totaal verduis- terd zal zijn, loopt precies over Boe- karest! Een paar jaar geleden gingen er honderdduizenden mensen voor naar Mexico, dus waarom nu niet naar Roemenië?”

Tegen die tijd moet er een volksster- renwacht in Boekarest staan, met tentoonstellingsruimten en een groot observatieplateau, hoog bo- ven de stad. Het Donici-observato- rium? Wie weet. Het hoeft niet veel te kosten, want het gebouw heeft Stavinski al op het oog; het dertig meter hoge, en voor de eeuwigheid gebouwde mausoleum van Ceau- cescu's voorganger.

Hoge berg

Ali Alpar heeft een berg in de aan- bieding. *Bakiriitepe* heet de top, hij

Dr. Magdalena Stavinski en Nicolae Donici.

FOTO'S ROGER DOHMEN

is 2500 meter hoog, ligt zestig kilo- meter van Anatalya en *the seeing is excellent*, meldt hij op een prikbord bij de terminals waar astronomen in de rij staan om hun elektronische post te kunnen lezen.

„Seeing” is alles in de astronomie. De seeing is ideaal als er geen lucht is die de lichtgolven verstoort op hun weg van ster naar detector. Maar niet elk land kan een ruimteteles-

gemakkelijk was dat niet, want geen enkele transportonderneming wilde de verantwoordelijkheid nemen voor het omlaag brengen van het fragiele, waardevolle instru- ment. Een Turkse student bracht tenslotte uitkomst.

Studenten hebben al meer voor- werk gedaan voor het nieuwe ob- servatorium. Om te bepalen welke

Astronoom gezocht, bergtop in de aanbieding

door Bas den Hond

Den Haag krioelt deze maand van de astronomen. Deze en vorige week vergadert de International Astronomical Union er. Honderden mannen en een enkele vrouw sjouwen van zaal naar zaal en proeven het aanbod op wat in feite een grote wetenschappelijke markt is. Zelf hebben ze bij- zondere foto's in de aanbie- ding, nooit eerder vertoonde grafiekjes, een nauwkeuriger computermodel of een wel heel gedurfde theorie. En er lopen er een paar tussen met andere, minder gewone belan- gen. Zomaar twee.

Magdalena Stavinski heeft een as- tronoom in de aanbieding. En een zonsverduistering. 1999 zou een heel mooie gelegenheid zijn voor haar land, Roemenië, om zich een van zijn grootste wetenschappers te herinneren. En meteen ook aan het buitenland te laten zien dat het ook wetenschap in zijn geschiede- nis heeft.

Net als vele andere sterrenkundigen die het congres bijwonen, heeft ze in de kelder van het Congresge- bouw een poster mogen ophangen - dat is wetenschappelijk jargon voor een verzameling foto's en pa- pieren die de van tevoren opgege- ven oppervlakte van een flink stuk hardboard niet overschrijden en waarop kort het resultaat van een onderzoek wordt samengevat. Maar haar poster valt wat uit de

1922

membru de onoare al Academiei Române

Este o fală a neamului nostru.

*„[...] vă propunem [...] să binevoiți a-l alege ca
Membru de onoare al Academiei Române, atât ca o răsplată pentru marile
sale merite științifice și sacrificiile ce le-a adus pentru știință cât și ca
un omagiu pentru scumpa noastră Basarabia, al cărei fiu este.”*

exclus între 1948 și 1990

1922

UAI-I, Roma

1923

24 - 30 septembrie:

Săptămâna Internațională a Norilor.

17 clișee trimise spre studiere la
Office Météorologique de France.

Rezultatele vor fi incluse în rețeaua
Institutului Meteorologic Central.

1924

prima ședință anuală a **Comitetului**

Observatorului de astronomie fizică

Președinte de onoare: A.S.R. Principele Carol

Maria Donici
Nicolae Donici
Membru al Academiilor Române

1925

Congresul UAI - II, Cambridge (UK)

1928

UAI-III, Leiden

1931

**Institutul de Cercetări Științifice „Carol II”,
înființat la Cluj la 27 iulie 1931, cu anexa:**

**„Observatorul de Astronomie”, din
Dubosarii-Vechi (Basarabia)**

1931, 1932

Raportul preliminar despre observațiile luminii
zodiacale făcute în Egiptul de Sus,
Analele Acad. Rom., Ședințele din 1930-1931

București, 5 Iunie 1931.

FUNDAȚIA CULTURALĂ
"REGELE MIHAI I"
OBSERVATORUL DE ASTRONOMIE FIZICĂ
SITUAT ÎN PARCUL DIN DUBOȘARI VECHI

DESPRE OBSERVAȚIUNEA LUMINII
ZODIACALE ÎN EGIPȚUL DE SUS

MAJESTĂȚII SALE
REGELUI CAROL al II-LEA
AL ROMÂNIEI

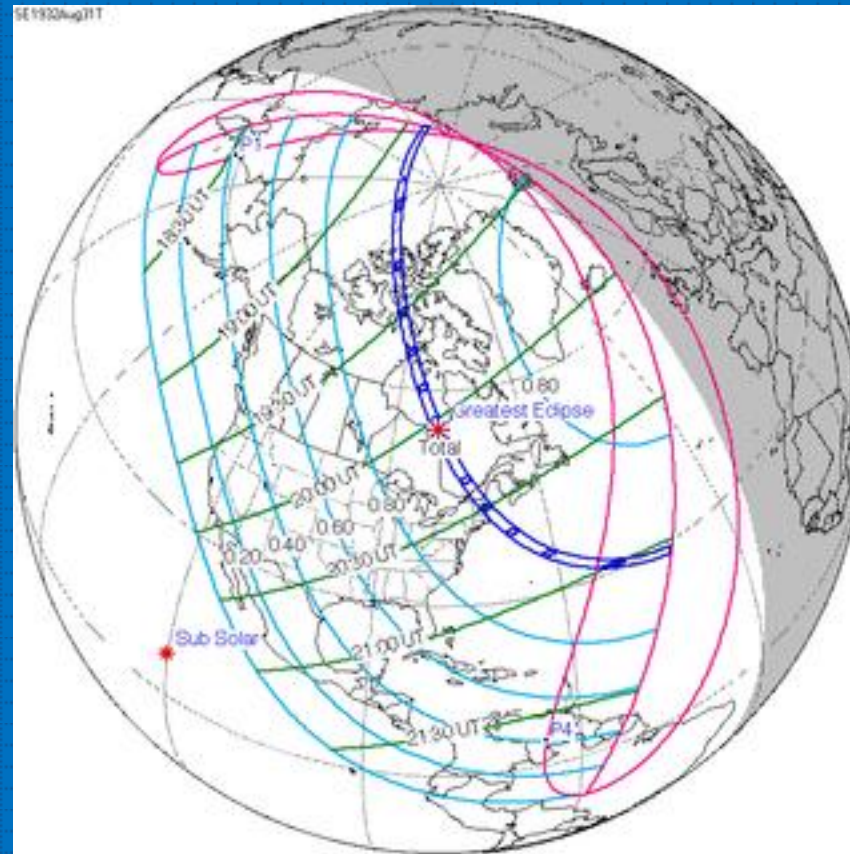
1932

UAI-IV, Cambridge-Massachusetts, SUA

1932

TSE, 31 august Cambridge, Massachusetts, SUA

1935

15 iunie

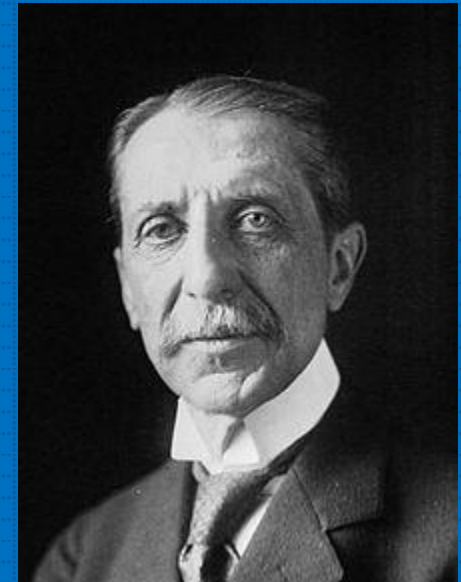

Președinte al Fundației regionale
“Principele Carol” din Chișinău

1935

AL CINCELEA CONGRES AL UNIUNII
ASTRONOMICE INTERNAȚIONALE
ȚINUT LA PARIS INTRE 10 ȘI 17 IULIE 1935
RAPORTUL D-LUI
N. DONICI
MEMBRU ONORAR AL ACADEMIEI ROMÂNE

Contele Aymar de la Baume Pluvinel

Președintele R. Franceze deschide **Expoziția instrumentelor, documentelor și fotografiilor astronomice**, cu participarea **Observatorului de la Dubăsarii Vechi**

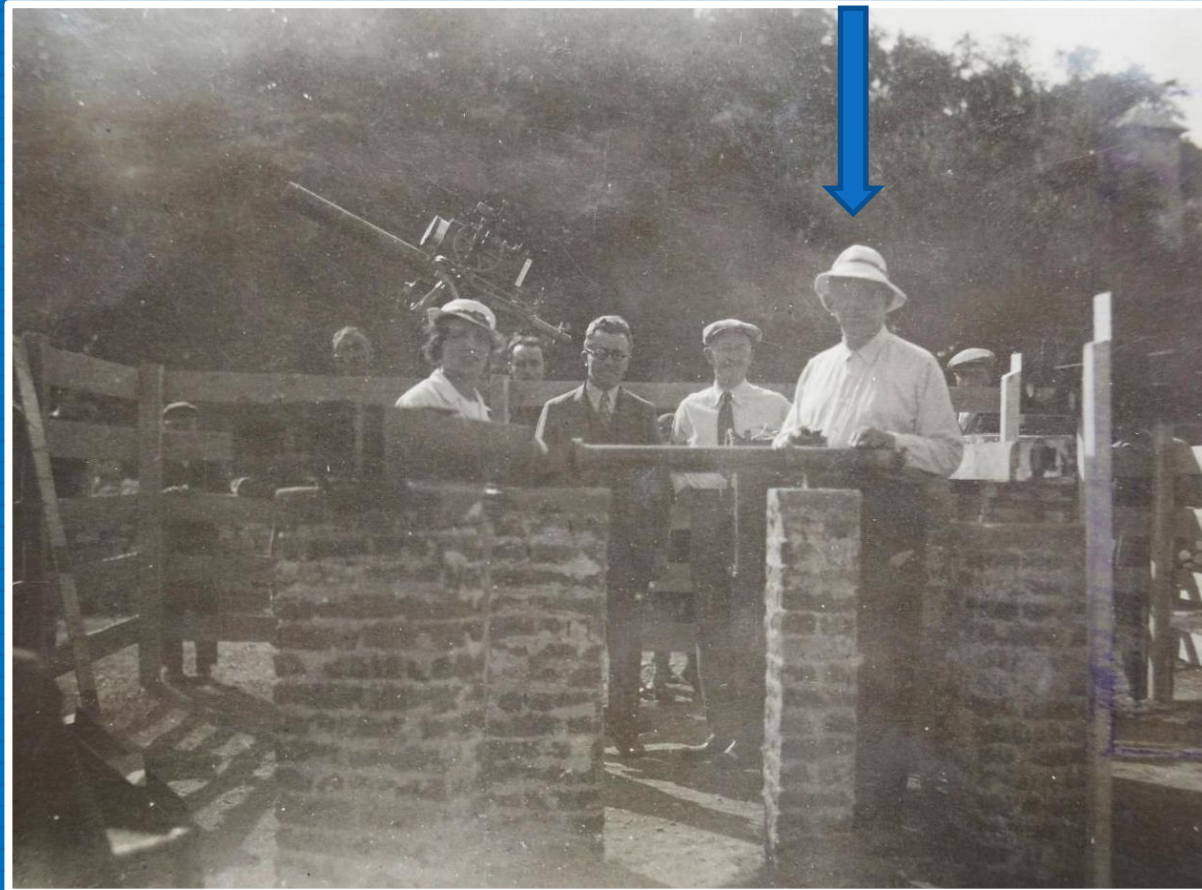
1936

OBSERVATIONS DE L'ECLIPSE TOTALE DE
SOLEIL DU 19 JUIN 1936 A INEBOLI (TURQUIE)

RAPPORT DE LA MISSION ASTRONOMIQUE ET MÉTÉOROLOGIQUE
DES FONDATIONS CULTURELLES ROYALES DE ROUMANIE

PAR

M. N. DONITCH

1938

ADEZIUNEA ROMÂNIEI LA UNIUNEA
ASTRONOMICĂ INTERNAȚIONALĂ

I

AL ȘASELEA CONGRES AL UNIUNII ȚINUT LA STOCKHOLM
INTRE 3 ȘI 10 AUGUST 1938

RAPORTUL D-LUI N. DONICI
MEMBRU DE ONOARE AL ACADEMIEI ROMÂNE

Prezentat în ședința dela 14 Iunie 1940

28 iunie 1940

Carving Up Romania, 1940-1941 Occupations, Deportations and Refugees

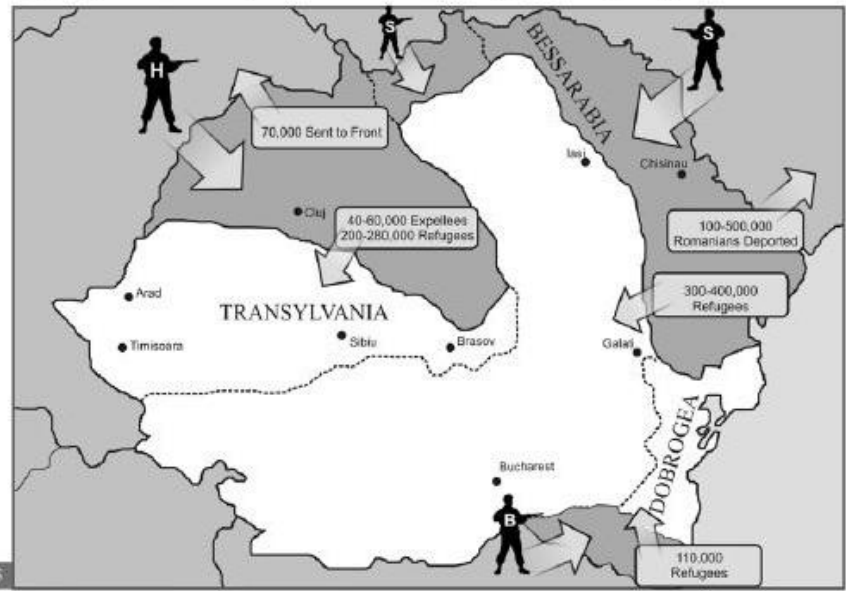

Figure 15

30 iulie 1940

Neamul românesc,
Anul XXXV, nr. 165, p. 1

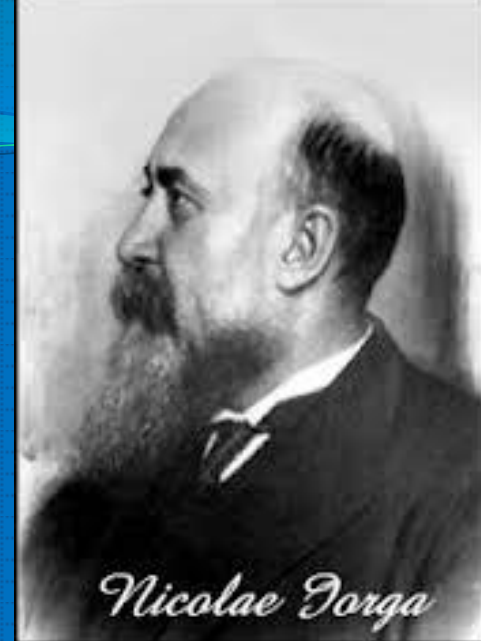
Un alt exploatator „boieresc”

D. Donici, membru de onoare al Academiei Române, la ale cărei ședințe venea, și vine, în toată sesiunea generală, e un om în vârstă, a cărui simplă și nobilă patimă e **astronomia**.

Acolo, deasupra Nistrului pe care l-am pierdut, singur și sigur hotar, el își avea instalațiile costisitoare care-i serveau la observații al căror rezultat era cunoscut în toată lumea științifică.

Pentru aceasta era în stare a jertfi totul și, astăzi, fugar fără mijloace, e cel mai nenorocit om din lume că și-a pierdut **observatorul iubit**.
Va fi avut ceva pentru întreținerea acestui instrument de cercetare?

Se poate. Dar desigur o merita.

Domnule General,

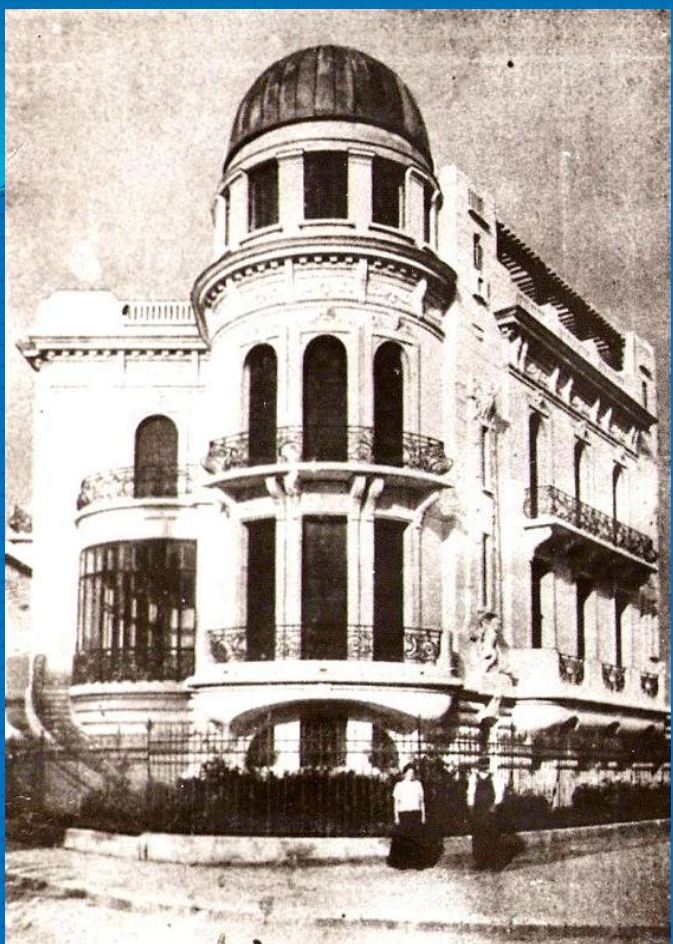
12 oct 1940

Observatorul de Astronomie fizică dela Duboșarii Vechi, de pe malul Nistrului, a rămas în Basarabia cu toate instalațiile și biblioteca lui.

D-l Nic. Donici, membru de onoare al Academiei Române și Directorul acestui observator n'a putut salva absolut nimic atât din instrumentele și materialul științific de documentări cât și din avutul său personal.

Academia Română instituită din 1922 de către Regele Ferdinand protectoarea observatorului a exercitat controlul ei științific prin comisiunea compusă din membrii săi activi D-l Prof. L. Mrazec, președinte și D-nii Dr. Gr. Antipa și Prof. D. Pompeiu. Comisiunea a certificat că observatorul a funcționat în mod cu totul satisfăcător sub direcțiunea harnică a D-lui N. Donici și susține în modul cel mai călduros referatul D-lui Henric Otteteleșanu. Directorul General al Institutului

meteorologic central al României fost delegat în comisiune, al Ministerului Educațiunii Naționale, prin care se propune numirea D-lui N. Donici ca Director al observatorului Amiral Urseanu al Municipiului București, convins fiind că D-sa va de

Gral. Ion Antonescu:

conducerea

Observatorului Municipiului

„...de curând un alt observator situat într-o regiune depărtată a țării noastre a fost silit de împrejurări să-și întrerupă sau poate să-și înceteze cu totul activitatea.”

1940-1944

Hotel Capșa (c. 27) &

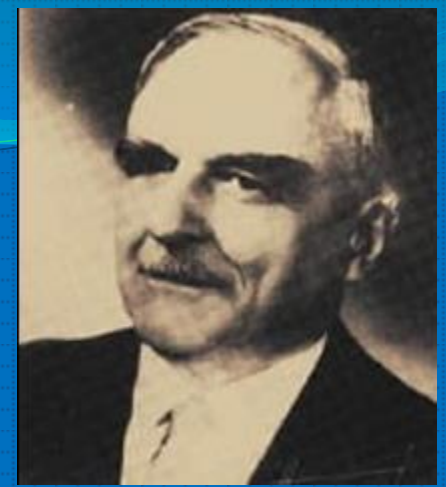
str. Cometa 5: aprilie 1944, **Zoe-Marius Donici**

După 1944

Familia:

Warthegau-Polonia (1941-1945),
Germania (1945-1948),
Argentina (Nov. 1948 -)

André Danjon

1945 – 1960

Observatoire Paris-Meudon

(CNRS)

1945-46, 1946-47

Tamanrasset, Algeria, lumina zodiacală

2 noiembrie

1954

1955

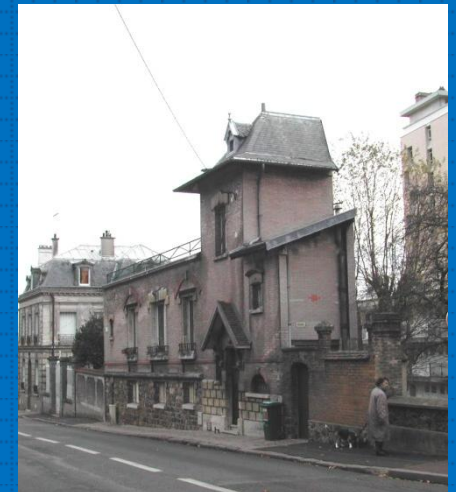
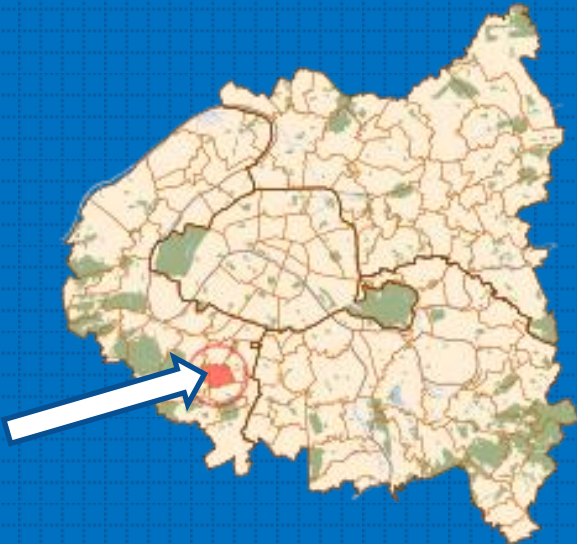
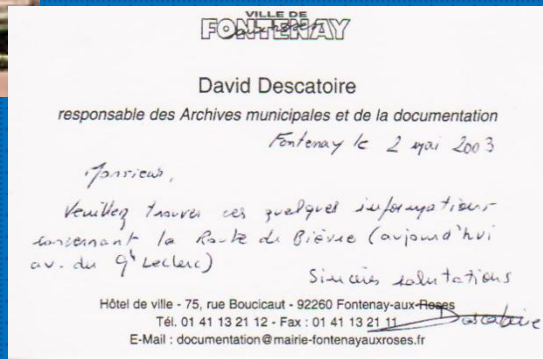
Dublin
UAI IX

Câteva
enigme
dezlegate

Ultima locuință cunoscută

Fontenay aux Roses Route de Bièvres 15

Ferpar

Ea este !!!

CENTRE NATIONAL
DE LA RECHERCHE
SCIENTIFIQUE

~~1956~~

1960

Photocopie certifiée conforme
à l'original
PUGET THIENERS, le

07 NOV. 2014

Le vingt deux septembre mil neuf cent soixante, à
quatre heures, est décédé au quartier de
La condamnée;

Nicolas DONITCH, sans profession, né
à Bucarest Roumanie, le premier
septembre mil huit cent soixante deux à l'âge,
demi à Puget-Théniers fils de Nicolas
Donitch et de Simone sans indication du NOM
de Mary DONITCH

Dressé le jour quatre mil neuf cent soixante, à
deux heures, sur la déclaration de Roger
LAUSIER vingt huit ans
profession de employé de bureau
domicilié à Puget-Théniers qui, lecture
faite, a signé avec Nous, Jean Paul

Maire de Puget-Théniers

N° 35

DONITCH
Nicolas

RLX

Nicolae Donici

după '89

1990 - Membru de onoare al Academiei Române

1994

Astronomul Nicolae Donici - 140 de ani de la naștere - Academia Română, București, 8 septembrie 2014 © Valentin Grigore - SARM

2014

Gaudeamus, București

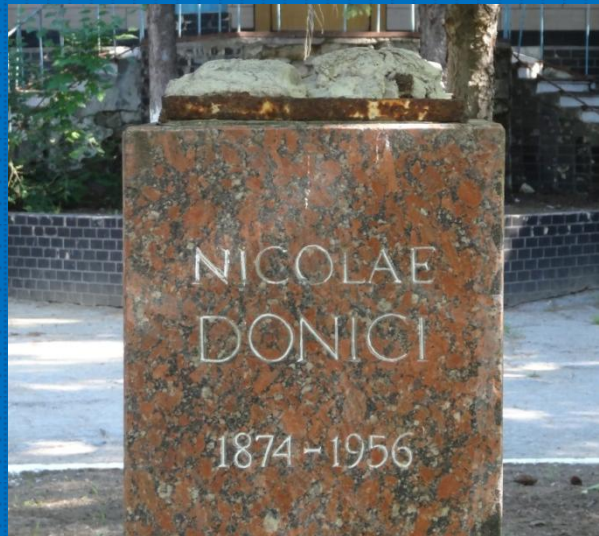
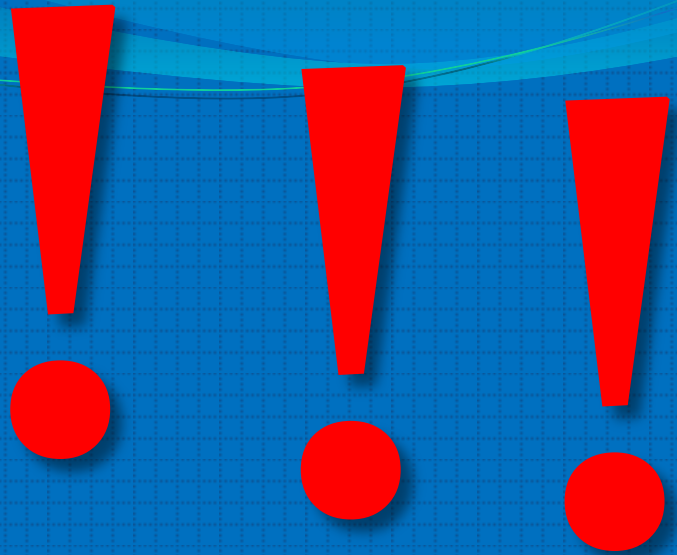
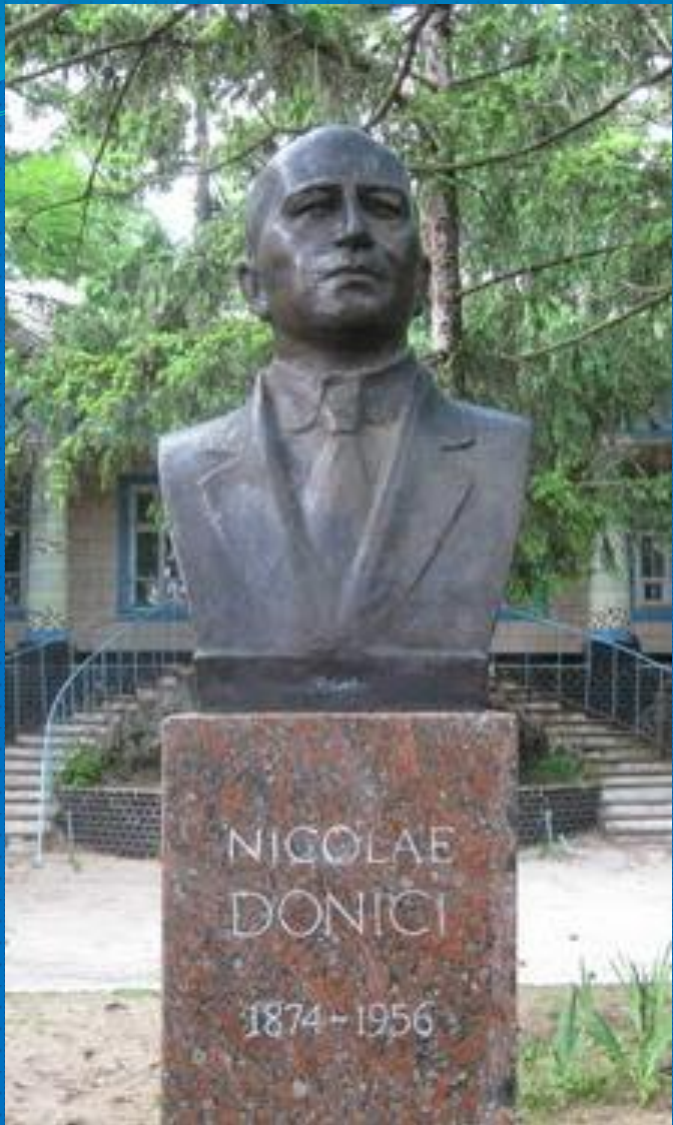
20 octombrie 2015

Acad. Solomon Marcus
Acad. Răzvan Theodorescu
Membru onoare al AR Basarab Nicolescu

A Z I

Ce s-ar fi întâmplat dacă...

- nu ar fi fost revoluția din **1917**?
- bolșevicii nu ar fi invadat Odessa în **1920**?
- nu ar fi venit cumplita zi de **28 iunie 1940**?
- nu ar fi venit **1944** și **comunismul** nu s-ar fi instalat?
- nu s-ar fi lăsat **Cortina de Fier** peste Europa?
- dacă **Prutul** nu ar fi separat frații de pe cele două maluri?

A black and white photograph of a person standing on a wooden pier that extends into a body of water. The person is seen from behind, wearing a dark, heavy coat with a fur-lined hood. Their hands are on their hips, and they are looking out over the water towards a cloudy sky. The pier is made of wooden planks and has a metal grate pattern on its surface. The water is calm, and the sky is filled with soft, textured clouds. The overall mood is contemplative and serene.

Să avem grijă ca trecutul

să nu se întoarcă!